

Begrooting van uitgaven voor de Rijksgestichten Ommerschans en Veenhuizen, dienst 1884.

Per transport f 690 058,00

Artikel 19. Toelagen of onderstanden aan arbeidersgezinnen of laatstovergebleven leden daarvan, met het doel hen in de gelegenheid te stellen buiten de gestichten te kunnen verblijven 900,00

Artikel 20. Toelagen of onderstanden aan veteranen en militaire gezinnen of laatstovergebleven leden daarvan, met het doel hen in de gelegenheid te stellen buiten de gestichten te kunnen verblijven 6 153,00

Artikel 21. Wachtgeld 463,00

Artikel 22. Onvoorziene uitgaven 25 000,00

---

 f 722 574,00

Artikel 2.

Tot dekking der uitgaven, in het vorig **artikel** vermeld, worden aangewezen de volgende middelen:

Artikel 1. De ontvangsten die over het dienstjaar 1884 gedaan worden wegens de volgende betalingen:

a. door de gemeentebesturen, wegens plaatsing, kleeding en verdere verzorging van niet-veroordeelden;

b. door het Departement van Oorlog, wegens plaatsing en verzorging van en verstrekkingen aan militairen en hunne huisgezinnen.

Artikel 2. Gelden, ingehouden op pensioenen van verpleegden.

Artikel 3. De gelden die in het jaar 1884 mochten worden voldaan door de gemeentebesturen en anderen, zoo ingevolge art. 66 der wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100), als wegens plaatsing en verzorging van niet-veroordeelden, en verschuldigd zijn over 1882 en vroeger.

Artikel 4. De ten voordeele van den Staat komende opbrengst van de nagemelde in het jaar 1884 verkochte:

a. voortbrengselen van den landbouw, de houtteelt, de veeteelt en veelhouderij;

b. voortbrengselen van het fabriekswezen;

c. winkelwaren.

Artikel 5. De opbrengst van in het jaar 1884 verkochte onbruikbare voorwerpen, mitsgaders het beloop van andere in dat jaar verkregen toevallige baten.

Artikel 6. De opbrengst der verpachting van 7 hoeven.

Artikel 7. De bijdrage, op de begrooting der uitgaven voor het Departement van Justitie van het jaar 1884 uitgetrokken.

Artikel 3.

Wanneer het bedrag, uitgetrokken bij een der *artikelen* 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20 en 21 van de bij het 1ste **artikel** dezer wet vastgestelde begrooting ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van art. 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit *artikel* 22 van het 1ste **artikel** dier begrooting worden aangevuld. Uit dat **artikel** kan mede worden overgeschreven op *artikel* 17 van het 1ste **artikel**.

Artikel 4.

Op *artikel* 22 van de bij het 1ste **artikel** dezer wet vastgestelde begrooting worden aangewezen de tot het dienstjaar 1884 behorende uitgaven, de voormelde Rijksgestichten betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in een der andere *artikelen* van die begrooting.

Die uitgaven worden voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

Artikel 5.

Het batig saldo der rekening van de ontvangsten en uitgaven der gestichten over het jaar 1884 wordt verantwoord onder de Rijksontvangsten van dat jaar, terwijl in een nadeelig saldo nader bij de wet wordt voorzien.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministerieele departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie

[25. 3.]

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De uitgaven voor de Rijksgestichten Ommerschans en Veenhuizen voor het dienstjaar 1884 worden geraamd op f 722 574 of f 105 532 meer dan ter voorziening in de behoeften dier inrichtingen, dienst 1883, bij de wet van 27 Januari 1883 (*Staatsblad* n°. 8) is toegestaan.

Vergeleken met de begrooting voor het loopende dienstjaar is de begrooting voor het jaar 1884 hooger, voor zooveel de nagenoemde artikelen betreft, voor elk **artikel** tot het daarachter vermeld bedrag, als:

art. 1	f 182,00
» 9	100 000,00
» 13	5 000,00
» 18	350,00
	<hr/>
Totaal	f 105 532,00

Gelijk in den uitgewerkten staat nader wordt toegelicht, strekt de verhooging van art. 1 alléén om te voorzien in de behoefte aan het vereischte bedrag voor de belooning van kostersdiensten voor de Roomsche-Catholieke kerk te Veenhuizen, als een gevolg van de genomen beslissing dat de gezegde diensten niet langer aan verpleegden zullen worden opgedragen.

In dien staat wordt de verhooging der artt. 13 en 18 toegelicht als een gevolg respectievelijk van het weder in eigen beheer nemen van grooter oppervlakte land en van het verleenen van onderstand aan een gewezen ambtenaar.

Als buitengewoon werk komt in de begrooting als laatste termijn voor de voortzetting van het vernieuwen van sluizen en het verbreden der kolonievvaart in het belang van de verbinding der Friesche en Drentsche kanalen. Hiermede zal het in 1875 aangevangen werk zijn voltooid. Wijders is op art. 9 een bedrag van f 100 000 uitgetrokken, opdat voor het geval het thans in overweging zijnde ontwerp van wet tot aanwijzing der gestichten waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis zal worden ondergaan, tot wet mocht worden verheven en daarbij mocht worden bepaald dat de Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen zullen blijven gevestigd, zonder nadere tusschenkomst van de Wetgevende Macht, een aanvang kan worden gemaakt met eene afdoende herstelling der gebouwen, hetgeen wegens de onzekerheid aangaande het voortbestaan der gestichten tot dusver is uitgesteld. Zoolang de genoemde beslissing niet is genomen blijft derhalve de som ongebruikt.

In verband met de opgave omtrent den stand der bevolking bij de Memorie van Toelichting der begrooting voor het loopende jaar gedaan, kan worden medegedeeld, dat het cijfer der verpleegden op 1°. Juli jl. 2643 bedroeg.

De bevolking was verdeeld als volgt:

te Ommerschans,	891 mannen;
> Veenhuizen n ^o . 1,	343 vrouwen;
> > > 2,	615 mannen;
> > > 3,	794 >

2643

Bovendien bevonden zich op dat tijdstip in de gestichten 32 veroordeelden wegens dronkenschap.

Er waren aanwezig:

op 1 Juli 1882,	2547 verpleegden;
> 1 > 1881,	2428 >
> 1 > 1880,	2189 >
> 1 > 1879,	2066 >
> 1 > 1878,	1905 >

Het cijfer van de bevolking der gestichten is alzoo gedurende het tijdvak van 1 Juli 1882 tot 1 Juli 1883 op nieuw gestegen.

De raming der middelen wijkt af van die voor het loopende jaar ten aanzien van de betalingen door het Departement van Oorlog, de inhouding van pensioenen, zoodat wat betreft de ontvangsten door het verkoopen van voortbrengselen van den landbouw, de houtteelt, de veeveelt en de veehouderij en de opbrengst der verpachting van hoeven.

De betalingen door het Departement van Oorlog zijn lager gesteld doordien dat Departement sedert de opmaking der begrooting voor het loopende dienstjaar minder schuldig is geworden ten gevolge van het afvoeren uit de sterkte der militaire gezinnen van eenige personen en van het overlijden van leden dier gezinnen.

Met het oog op 't over 1882 ingehouden bedrag op pensioenen en de voortdurende stijging van het cijfer der verpleegden, die in het genot van pensioen zijn, is het voor dit onderdeel voor 1883 geraamde bedrag met f 400 verhoogd.

De opbrengst van den verkoop der voortbrengselen van den landbouw, de houtteelt, de veeveelt en de veehouderij is met f 2500 verhoogd doordien de houtteelt gaandeweg meer voordeelen oplevert, en voorts wijl, vergeleken met het vorige jaar, eene grootere oppervlakte in eigen beheer is, waarvan meerdere baten zijn te verwachten. Die wederuitbreiding van het landbouwbedrijf is een gevolg van het afloopen van contracten, betreffende de verpachting van hoeven, in verband met welk laatste dan ook de opbrengst dier verpachting tot f 3300 is verlaagd.

De Minister van Justitie,

DU TOUR VAN BELLINCHAVE.

[25. 4.]

RAMING DER MIDDELEN.

Art. 1. a.	Betalingen over 1884 door de gemeentebesturen	f 1500
	b. Door het Departement van Oorlog voor militaire huisgezinnen . . .	9300
> 2.	Gelden ingehouden op pensioenen . .	6700
> 3.	Ontvangsten wegens betalingen over 1882 en vroeger verschuldigd . . .	100
> 4.	Verkoop van:	
	a. Voortbrengselen van den landbouw, de houtteelt, de veeveelt en de veehouderij	61500
	b. Voortbrengselen van het fabriekwezen:	
	voor 325 000 koffiezakken	f 110600
	voor militaire sokken en handschoenen . . .	8500
	voor matten, netten enz.	9000
		128100
	c. Winkelwaren	40000
> 5.	Verkoop van onbruikbare voorwerpen en toevallige baten	9000
> 6.	Opbrengst der verpachting van 7 hoeven	3300
> 7.	Bijdrage op de begrooting van het Departement van Justitie uitgetrokken.	463100
		f 722600